

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKUCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI.

PRENUMERATA WYNOŚI: Rocznie rb. 8, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 1 k. 50, miesięcznie kop. 40, wraz z przesyłką pocztową lub odnośnikiem do domów. Zgraniczą, za markami pocztowymi, dopłaca się miesięcznie kop. 60.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 10—2 po poł. Rękopisów nadesł., redakcja nie zwraca.

CENA
6 GROSZY

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz pięcioletni jednozłotowy lub jego miejsce Nadesłane k. 50, przed tekstem k. 40, za tekstem: 3 kol. i nekrologi po kop. 25, na 4 kol. po kop. 20. Drobne ogłoszenia po kop. 3 za wiersz. Najtańsze ogłoszenie kop. 20. Ogłoszenia treści marynarskiej o 50 proc. drożej. Za dołączenia prospektów lub reklam po 6 rubli od 1000 egzemplarzy

PRENUMERATĘ OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych.

Adres REDAKCJI I ADMINISTRACJI CZĘSTOCHOWA, ULICA PANNY MARYI Nr. 38. — TELEFON Nr. 50.

WOJNA.

Komunikat niemiecki.

BERLIN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 20 grudnia:

Wschodni plac boju.

Front wojsk gener. feldmarsz. ks. Leopolda Bawarskiego.

Nie wydarzyło się nic ważnego.

Front wojsk generała pułkownika arcyksięcia Józefa.

Na wyższych, na lewym brzegu Złotej Bystrzycy, wielokrotne ataki batalionów rosyjskich spełzły na niczem.

Zachodni plac boju.

Front nast. tronu ks. Ruprechta Bawarskiego.

Nad Sommą, Aisną, w Szampanji, jak również na wschodnim brzegu Mozy i w niektórych odcinkach, trwa silna wymiana strażów artylerji oraz działalność patrolów.

Front bałkański:

Ogień artylerji był chwilami ożywiony.

Pierwszy generał-kwaternistrz Ludendorff.

Sprawozdanie admiralicji niemieckiej.

BERLIN, 20 | 12. (B.W.) Urzędowo donoszą:

Jedna z naszych łodzi podwodnych zatopiła wystrzałem z torpedy dnia 26 listopada, w okolicy 50 mil morskich na północ od Lizbony, nieprzyjacielski statek linjowy. Tyczą się to okrętu linjowego „Souffren”, o którym ministerjum marynarki francuskiej doniosło w dniu 18 b. m. że zginął wraz z całą załogą.

Szef Sztabu Admiralicji Marynarki.

Ostatnie wiadomości.

BERLIN. Urzędowo donoszą 20-g grudnia—wieczorem:

Na froncie zachodnim i wschodnim nie toczyła się większa akcja bojowa.

W północnej części Dobrudży ponownie wystąpił do walki przeciwnik, który cofał się aż do tych okolic.

W łuku Czerny załamały się przed stanowiskami naszymi ataki nieprzyjacielskie, wykonane po silnym ogniu artylerji.

Komunikat austriacki.

WIEN. (B. W. T.) Urzędowo donoszą 20 grudnia:

Wschodni plac boju.

Na stanowiska nasze w odcinku Mesticane st i powtórzyli Rosjanie wczoraj swe gwałtowne ataki, które wśród największych dla nieprzyjaciela strat zostały odparte.

Na innych frontach wojsk nie zaistniało nic nowego.

Włoski plac boju.

Południowo-wschodni plac boju. Żadne zmiany nie zaszły.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler

Feldmarszałek-porucznik.

Komunikat turecki.

Urzędowo donoszą dnia 19 grudnia.

Na froncie Tygrysu nieprzyjacieli ostrzeliwali bezskutecznie stanowiska nasze pod Fellahją. Łatawiec nieprzyjacielski, który przelatował pomiędzy wyspą Imbros i Tenedos ostrzeliwany był przez kontrtorpedowiec nieprzyjacielski i został zestrzelony.

Położenie na frontach w ogólności niezmiennone.

Zastępca Głównodowodzącego Enver Pasza.

Komunikat bułgarski.

SOFIA. Sztab generalny donosi 19 grudnia:

Front macedoński.

Od jeziora Prespy aż do Wardaru trwa staby ogień artyleryjski.

W łuku Czerny, na lewym brzegu Wardaru i w okolicy Belašicy Planiny trwa ożywiony ogień artylerji nieprzyjacielskiej. Nad jeziorem Doiran odbywa się pojedynk artyleryjski. Wzdłuż Strumy trwa walka artylerji i pomiędzy patrolami.

Front rumuński.

W Dobrudży wojska sprzymierzone dotarły do linii Babadak—Ustrowo. Kawalerja wkroczyła do Babadagu. Cofając się Rosjanie podpalają wsie. Ważniejsze budynki w Babadagdzie zostały zniszczone przez nieprzyjaciela. W wschodnich Multanach posuwamy się naprzód. Wojska sprzymierzone przekroczyły rzekę Galmaelit.

Komunikat rosyjski.

Urzędowo donoszą, dnia 19-go grudnia:

Front zachodni.

Obsadzony w okolicy Akoszty dnia wczorajszego przez nieprzyjaciela, rów został odebrany z powrotem przez nasze wojska. Nad Narajówką nasi wywiadowcy rozpedzili większy oddział Niemców, przyozem wzięli jeńców. W dolinie Uzu wojska nasze wzięły do niewoli 8 oficerów, 25 żołnierzy i zdobyły karabin maszynowy oraz wielką ilość broni. Na wschód od wsi Szklana Huta obsadziliśmy większą ilość wzgórz i wzięliśmy do niewoli 8 oficerów, 211 żołnierzy i zdobyliśmy jeden karabin maszynowy. Wszystkie ataki nieprzyjacielskie zostały odparte.

Front kaukaski:

Sytuacja nie uległa zmianie.

Front rumuński.

W okolicy Rymniad—Sarat walki pomiędzy patrolami. W akciji Filipcehti i wsi Batogul przedsięwzięł nieprzyjaciel atak, lecz został powstrzymany naszym ogniem.

Komunikat francuski.

Sprawozdanie urzędowe z dnia 18 grudnia:

Po południu:

Na południe od Somme pod koniec dnia wczorajszego usiłowali Niemcy poprowadzić wycieczkę na nasze rowy na północy od Chilly. Oddziałowi nieprzyjacielskiemu powiodło się wtargnąć do jednego z wysuniętych naprzód stanowisk naszych, lecz został on wkrótce stamtąd wyparty.

Na prawym brzegu Mozy nieprzyjacieli ostrzeliwali w ciągu nocy pod Louvemont i Chambrettes.

Na pozostałej części frontu noc minęła dość spokojnie.

Wieczorem:

Na prawym brzegu Mozy toczyła się ożywiona walka artylerji, zwłaszcza w okolicy Bezenvaux około lasu Cauriere i pod Chambrettes. Akciji piechoty nie było.

Na innych frontach miejscami dość ożywiony ogień artylerji.

Komunikat angielski.

Główna kwatera donosi dnia 19 grudnia:

Dzisiaj rano wysadziliśmy trzy miny na południowym zachodzie od Neuville — St. Vaast. Nieprzyjacieli spowodował wybuch miny na południu od Ypres nie zdołał jednak wywołać żadnych szkód w naszych rowach.

W ciągu nocy artylerja nieprzyjacielska była szczególnie czynną w sąsiedztwie Baucourt.

Ostrzeliwaliśmy skutecznie linie nieprzyjacielskie na wschodzie od Fauquessant. Poza to trwa w dalszym ciągu działalność artylerji.

Kto pragnie pokoju?

STOKHOLM, 21 | 12. Z Petersburga donoszą: Ogłoszenie propozycji pokojowej niemieckiej przez prasę rosyjską powitane zostało wśród warstw robotniczych i mieszczańskich z wielką radością.

Chełpliwa uchwała Dumy wywołała wielkie rozgoryczenie. W rozmaitych kawiarniach i restauracjach ludzie wchodzili na stoły i wołali: „Rozpedźcie Dumę, skoro nie chce pokoju. Precz z podżegaczami!”

Mowa Lloyd George'a.

LONDYN 21 | 12. Doniesienie Biura Reutersa: Zapowiedzianej na dzisiaj w izbie niższej mowy Lloyd George'a oczekiwano z największym zainteresowaniem.

Lloyd George mówi: Koalicja wstąpiła w wojnę po to by obronić Europę przed napaścią pruskiej kasty wojskowej. Muszą podlegać na zupełnych rejonjach, że kasta ta nigdy już nie będzie mogła zakłócić pokoju europejskiego. Chcemy polegać raczej na naszej nieugiętej armji, aniżeli na złamanem słowie.

Sprzymierzeni w najbliższych dniach dadzą odpowiedz formalną.

Duży błąd, popełniony z Rumunją był nieszczęściem, ale w najgorszym razie może to tylko przedłużyć wojnę.

Lloyd George powiedział, że jest przekonany o ostatecznym zwycięstwie, o ile tylko cały naród będzie przejął takim duchem jaki panuje w armii na froncie.

Za pokojem.

LONDYN, 21 | 12. Depesza agencji Reutersa: „West minister Gazette“ pisze w artykule wstępnym: Uważamy, że państwa koalicji powinny odpowiedzieć na propozycje pokojowe państw centralnych bez względu jakiego mogą być ich zamiary lub ich motywy, a to dlatego, że toczyliśmy wojnę, która wciąga w grę olbrzymią ilość istnień ludzkich.

Belgia i pokój.

„Vossische Ztg.“ donosi według depeszy Havasa.

Rząd belgijski pod przewodnictwem prezesa ministrów Broqueville'a odbył w Havre naradę nad propozycjami pokojowymi mocarstw centralnych.

Nagół wyrażono pogląd, że pokój będzie możliwy dopiero wtedy kiedy, koalicja sama będzie mogła podyktować pokój.

Rada państwa przeciw pokojowi.

PIOTROGRÓD, 21 | 12. Petersburska agencja telegraficzna donosi: W Radzie państwa po ukończonej dyskusji wódz prawicowców, były minister sprawiedliwości Szczegolowitow postawił wniosek przejścia do porządku dziennego, przyczem odczytał oświadczenie, w którym między innymi powiedział, że ani Rosja, ani jej odważni sprzymierzeńcy nie uczynią wrogowi tego czego on tak bardzo potrzebuje, t. j. uznania jego rzekomych zwycięstw. Mówca złożył powinszowanie rządowi z racji decyzji nieugiętej tego ostatniego stanowczego odepchnięcia z oburzeniem cynicznych propozycji pokojowych Niemiec.

Koalicja żąda zadosyćuczynienia od Grecji.

GENEWA 21 | 12. Paryska prasa donosi, że koalicja w najbliższej przyszłości przedstawi rządowi greckiemu notę z następującymi żądaniem zadosyćuczynienia za wypadki w dn. 1 grudnia:

1. Danie salwy artylerji na cześć flag koalicji.

2. Przywrócenie rozmaitych instancji nadzorczych ustanowionych przez koalicję.

3. Odszkodowanie dla ofiar wypadków.

4. Ogłoszenie amnestji dla wszystkich uwięzionych lub też zbiegłych venizelistów.

Blokada trwać będzie tak długo, dopóki koalicja nie otrzyma zadosyćuczynienia według wszystkich wyżej wymienionych punktów.

W ubiegły piątek na murach w Pireusie rozlepieno odezwę admirała francuskiego, grożącego bombardowaniem Aten.

Rząd wniósł z tego powodu protest. Zaprotestowano również przeciw obsadzeniu wyspy Cyraz i aresztowaniu konsulów państw centralnych przez żołnierzy koalicji.

Strajk powszechny w Hiszpanji.

BERNO 21 | 12. „Temps“ donosi z Madrytu: Powszechny strajk jednolity, zapowiedziany w całej Hisz-

panji jako protest przeciwko drożyznie środków żywnościowych, odbył się w poniedziałek.

Prezes ministrów hiszpańskich hr. Romanones i minister spraw wewnętrznych Jimenes, oświadczyli, że strajk w zasadzie jest niestosowny, rząd bowiem w sprawie żywności i higieny kraju uczynił wszystko co możebne.

Skon lotnika.

GENEWA 21 | 12. Pisma paryskie donoszą, że słynny lotnik francuski Beauchamp w walce powietrznej, stoczonej z lotnikiem niemieckim pod Douau mont, został pokonany i w upadku na ziemię utracił życie.

Protest rosyjski.

Dzienniki rosyjskie ogłaszają pod datą 29 z. m. następujący telegram pet Ag. telegr.:

Wedle otrzymanych tutaj wiadomości władze niemieckie przystąpiły w dn. 23 listopada do przymusowej branki wojskowej (?) rosyjskich poddanych nietylko w okupowanej części Królestwa Polskiego, ale i w Niemczech, dokąd poprzednio wywieziono całe masy ludności polskiej robotniczej.

Austrjackie władze znacznie wcześniej rozpoczęły to samo, przymuszając (?) poddanych rosyjskich do wstępowania w szeregi żandarmerji, która jest częścią składową armji austrjackiej.

Wobec tego ministerjum spraw zagranicznych zwróciło się do rządu hiszpańskiego z prośbą o polecenie postom hiszpańskim w Berlinie i w Wiedniu zapytania rządów niemieckiego i austrjackiego, czy wiadomości te są prawdziwe.

W razie ich potwierdzenia posłowie hiszpańscy upoważnieni są do założenia protestu w imieniu rządu rosyjskiego, z zaznaczeniem, że Rosja uważa Polaków rosyjskich poddanych nadal za obowiązanych tylko do przysięgi wiernopoddanej i składa odpowiedzialność za naruszenie praw międzynarodowych na rząd niemiecki i austro-węgierski za przymusowy pobór do wojska, jak i za przymusowy pobór do robót mieszkańców Królestwa Polskiego.

Zgon.

BERLIN, 21 | 12. Książę Guido Henckel v. Donner-smarek, jeden z najbogatszych i najbardziej wpływo- wych magnatów niemieckich zmarł dziś w 86 roku życia.

Pojedynek Protopopowa.

„Breslauer General-Anzeiger“ donosi, że według petersburskiej gazety „Dien“ minister spraw wewnętrznych, Protopopow wyzwał na pojedynek Puryskiewicza z powodu o belgi, którą ten ostatni wypowiedział pod jego adresem w Dumie.

Sekundantem Protopopowa jest poseł Radkiewicz.

Z Warszawy.

Lekarskie oględziny przedślubne.

W Tow. Hygienicznem z inicjatywy urzędu zdrowia rozpoczęto donosić pracę, mającą na celu walkę ze skarlówaceniem i zwyrodnieniem fizyoznem.

Mają być, między innymi, opracowane normy w celu zapobiegania związkom małżeńskim przez osoby chore w tym stopniu, iż może ztąd wypływać niebezpieczeństwo dla drugiej strony i potomstwa.

W tym celu mają być opracowane specjalne przepisy, żądające

przedślubnych oględzin lekarskich obu łączących się stron i określających zasady prawne zawierania małżeństwa przez osoby, które uległy pewnym chorobom.

Praca ta, powierzona specjalistom, ma być ukończona w ciągu trzech miesięcy.

KRONIKA

Dzisiejsza sprzedaż rabatowa.

Dziś w piątek odbędzie się sprzedaż rabatowa w składzie materiałów aptecznych p. Aleksandra Hoffmana w Starym Ryнку na biednych, jutro zaś w sobotę na rzecz R. O. m. Częstochowy.

Jednocześnie p. Al. Hoffman złożył w adm. naszego „Gońca“ rubli 3 na gwiazdkę dla legionistów, schronisko paralityków i biedne dzieci.

Z wczorajszego Sejmiku.

Wczoraj we czwartek 21 grudnia w lokalu biur Zarządu Cywilnego obradował od godz. 10 rano pod przewodnictwem Naczelnika Powiatu p. v. Treskowa Sejmik Powiatu Częstochowskiego.

Z członków Sejmiku obecni byli pp. Diehman, Franke, dr. Marczewski, W. Olszyński, Wł. h. Potocki, Rokosa, Sitek, Szklarczyk, Tomczyk i Zboński. Piuro trzymał urzędnik powiatu p. Widera.

Na sesji obecni byli: Nadburmistrz dr. jur. Knoblauch i lekarz powiatowy dr. Stefenhagen.

Na porządku dziennym obrad były cztery punkty:

1. Sprawa komisji finansowej na zasadzie uchwały sejmiku z 12 sierpnia o jej wykonanej czynności i wnioski o zniesieniu kosztów biura, jak również o sprawdzeniu protokołu z 12 sierpnia.

2. Projekt co do wydatków w interesie zdrowotności z 28 sierpnia, stosownie do którego uchwalono asygnować Mk. 2,000 na 4 miesiące na kontrolę środków spożywczych. Po- dejrzane o zafałszowanie artykuły, jak: masło, mleko itd. będą narazie badane w Częstochowie, a potem do ścisłej analizy wysyłane do Łodzi.

3. Udział powiatu w kosztach budowy 18 km. szosy z Częstochowy do granicy pow. będzińskiego za mk. 54,000 i z Jaworzna do Parzymiech 3,9 km. za mk. 15,600, przyczem uchwalono by 40 proc. ostatniego kosztu mk. 6,300 ponieść powiat, a 60 proc czyli mk. 9,800 zainteresowani a więc mk. 6,100 dobra Parzymiechy, a mk. 3,200 gmina Parzymiechy. W kosztach pierwszej szosy zainteresowa- no postanowiono też wsie przy niej leżące oraz cementownię „Wrzosowa“, cegielnię Helmana i „Korwinów“.

4. Doniesienie o budowie szopy od drogi rządowej pod Opatowem do Parzymiech.

Na zakończenie p. Naczelnik Powiatu poruszył sprawę odszkodowań dla członków Sejmiku a głównie Komisji za podróże, jak to ma miejsce już w pow. będzińskim. Projekt ten ma być przedstawiony na następnym Sejmiku.

Sprzedaż brukwi i marchwi.

Miejska Deputacja Żywnościowa podaje do ogólnej wiadomości, że na czas od 22 grudnia b. r. do 7 stycznia 1917 r. obniżyła cenę brukwi na 4 fenigi za funt, chociaż przez to dać możność mieszkańcom m. Częstochowy nabywania większych ilości tego, jedynie mogącego choć w części zastąpić kartofle, artykułu.

Zaleca się przeto ludności, aby poczyniła większe zakupy brukiwi w wyżym oznaczonym czasie, gdyż po 7 stycznia cena najprawdopodobniej powróci do dawnej normy.

Brukiew nabywać można w Biurach okręgowych rozdawnictwa karty chlebowej, bez ograniczenia ilości i bez kartek.

Cena marmoty pozostaje, jak dotychczas 5 fenigów za funt.

Zebrańie przedwyborcze właścicieli nieruchomości.

W nadchodzącą niedzielę 24-go grudnia o godz. 2 po poł. Narodowy Komitet Wyborczy urządzi w sali „Ogniska Robotniczego“ Krakowska 18 zebrańie przedwyborcze wszystkich właścicieli domów należących do kurji IV.

Przed świętami.

Jedynie pewna ilość towarów świątecznych w sklepach przypomina, że nadszedł już tydzień przedświąteczny. Ruchu w handlu niema.

Zaopatrzają się w towar sklepy zabawarskie. Dużo rzeczy i pomyśłów cudzych, szablonowych lub wręcz rodzajem swym i wyglądem nam obcych, ale nie brak też zabawek wyrobów krajowego oraz cacek na choinkę szczególnie w sklepach „Kiermaszu“ ul. Panny Marji № 29.

Choinek na rynkach niewiele. Nabywców bardzo mało.

Chleb w 2 i 3 okręgu.

Zarząd piekarni Popularnej podaje do wiadomości mieszkańców okręgów II, IIa i III, że ci, którzy nie zdołają w chleb się zaopatrzyć przed świętami mogą go nabyć w niedzielę w godzinach od 11 do 2 po południu.

Kto?

Kto zaofiaruje kosztowniejszy przedmiot na fantową loteryję, którą Zarząd Doraźnej Pomocy dla dziatwy szkolnej ma zamiar urządzić na gwiazdkę dla biednych dzieci. Dotychczas złożono paręset faników drobnych i zaledwie kilka po ważniejszych. Loteryja z cenniejszym fantem prezentuje się bardziej zachęcająco, bez niego chyba celu. Kto więc przyczyni się łaskawie do powodzenia tej loteryji, która mogłaby przysporzyć kilkadziesiąt rubli na chleb dla dzieci.

Obywatele!

Od 1917 roku mamy istotny Samorząd Miejski na wyborach.

Prawo wyborcze przysługują każdemu mężczyźnie, który skończył 25 lat.

Od naszej własnej dojrzałości zależy teraz abyśmy wybrali Radę Miejską, możliwie najlepszą, a przede wszystkim **naszą, polską**, jak polskiem jest miasto nasze i ukochnany kraj nasz rodzinny.

Spieszcie więc zapisywać się do list wyborczych w biurze wyborczym w Magistracie!

Kto nie spełni swego obowiązku ten nie jest godzien nazwy Polaka i Obywatela naszego miasta!

Uwaga: Spieszcie z zapisami, które trwać będą tylko do 8 stycznia 1917 r.

Biuro w Magistracie otwarte od 9 do 1 po południu i od 3 do 6 wiecz. Trzeba mieć ze sobą paszport.

Narodowy Komitet Wyborczy.

Zapisujcie się do wyborów

codziennie, prócz świąt od godz. 9 rano do 1 i od 8 do 6 po południu w Magistracie.

Wszyscy właściciele domów lub placów i gruntów i obszaru powyżej jednej morgi polskiej, obowiązani są oprócz paszportu mieć przy sobie wezwanie urzędu powiatowego o za-

placenie podatków, ewentualnie kwit z opłacenia tego podatku.

Spadkobiercy (wdowy lub dzieci pełnoletnie) którym mężowie lub ojcowie zmarli przed 1 stycznia 1914 r. podlegają obowiązkowemu przedstawieniu tych samych dowodów jakie są wskazane dla właścicieli domów i gruntów.

Zebrańie przedwyborcze aptekarzy.

Osiągaj w środę w godzinach wieczornych odbyło się zebrańie przedwyborcze aptekarzy, na którym do kontraktacji z Komitetem wyborczym upoważniono pp. J. Kozankiewicza, A. Włosińskiego, T. Duszyskiego i B. Bystrydzińskiego.

Choinka w zarządzie freblowskim S. Ligęzówny.

We środę dnia 27 grudnia odbędzie się zabawa dla dzieci w zakładzie freblowskim S. Ligęzówny połączenia z choinką.

Jednocześnie urządzona będzie wystawa prac pp. freblanek.

Jasełka w „Ognisku Robotniczym“.

W dniach 25 i 26 b. m. t. j. w pierwsze i drugie święto Bożego Narodzenia staraniem amatorów „Ogniska Robotniczego“ odegrane będą całodoboczny „Jasełki“ w sali teatralnej Stowarzyszenia przy ul. Krakowskiej nr. 13. Początek przedstawień o godz. 5 po poł.

Jasełka w Kłobucku.

Grono amatorów kłobuckich zapowiada na okres świąteczny na korzyść Straży Ogniowej Ochotniczej Kłobuckiej oraz na kłobuckie Koło Polskiej Macierzy Szkolnej — Jasełka, obraz sceniczny w 4 odsłonach napisany przez księdza Jana Taranowicza.

Do właścicieli kramów pod Jasną Górą.

Właściciele budek stojących na cesarsko-królewskim terenie austriackim, winni zgłoszenia patentów handlowych za rok 1917 dokonać w komendzie na Jasnej Górze aż do 1-go stycznia 1917 r.

ODEZWA.

Poczynając od d. 8 grudnia r. b. wydelegowani członkowie Komisji ofiar dobrowolnych przy Radzie Opiekunczej m. Częstochowy zbierają codziennie od mieszkańców miasta Częstochowy deklaracje na dobrowolne składki miesięczne na rzecz Doraźnej Pomocy. Wzrasta codziennie ilość osób, zgłaszających się do Rady Opiekunczej o pomoc w wyżywieniu, dziecie, opał, lekarstwa lub zapomogę pieniężną, a szczerpie środki Rady nie są w stanie zadość uczynić tym potrzebom. Obywatelskim przeto obowiązkiem mieszkańców miasta jest przyjść z pomocą Radzie Opiekunczej przez deklarowanie i płacenie stałych ofiar miesięcznych. Żywimy nadzieję, że zamożniejsi mieszkańcy pospieszą z tą pomocą, nie oglądając się na dopływ środków z zewnątrz, który z resztą jest coraz szczuplejszy. Częstochowa powinna sama a przez ciężkie czasy wojny wżyć wio swych biedaków.

Komisja ofiar dobrowolnych.

Lista ofiarodawców na biedne dzieci.

- 192) Prueffer—apteka Stary Rynek—mk. 5.
- 193) Rompański—mk. 1.
- 194) Steinltz—rb. 1.
- 196) Chrzanowska—Teatralna 23 mk. 5.
- 196) L. Plotrowski i S. Smigrodzki („Mokka kawa“) 20 paczek półfun. kawy.

197) Stasia, Janinka, Roman i Marjan Widomscy (Ogrodowa 28) 4 widoczki w ramach.

- 198) Barański (Zawodzie) 3 rb.
- 199) J. Dęska (Zawodzie) 1 rb.
- 200) Ant. Brendla, 1 rb. miesięcznie.

201) St. Wilczyński (Zawodzie) 50 kop.

202) Szydłowska (Szpagaciarnia) 4 książki, 3 zab., 7 szt. biel., 4 pary pończ.

203) A. Z. i S. Tyszeccy (Teatr.) 8 zab.

204) L. Ciechowska (Szkolna 3) 4 ubranka i 13 książ.

205) A. Sander—10 kop.

206) X. 50 kop. i książ. Dygasińskiego.

207) Zborowska—1 rb.

208) Sawina Martyna Kwaśniewska (Żelazna 7) 1 fart, 2 książki, ozdoby do choinki, 1 p. pończ., serdaczek, 1 p. majt., 1 zab.

209) Mężnicki (Panny Marji) 55) 4 książki.

210) A. Buciańska (ul. Żelazna 5) 50 kop.

211) Ala Krodkiewska (Żelazna № 2) kamasze ciepłe i torebkę ręczną.

212) Walerja Sp. (Żelazna № 2) 50 kop.

213) M. Jurakowski (Krakow. 28) 1 rub.

214) Jadwiga i Zofja Zelman (Ogr. 28) 1 rb.

215) M. Chadzińska, (Krakowska) 50 kop.

216) A. Piltz (ul. Krakowska 55) 2 rub.

Rozkład pociągów.

Odchodzą:

do Warszawy.

Pośp. 1 m. 19 n.,— Osob. 9 m. 28 rano,— Pośp. 12 m. 47 po poł.,— Osob. 9 m. 8 w.

do Katowic.

Pośp. 4 m. 5 n.,— Os 7 m. 6 r. i 10 m. 34 r.,— Pośp. 11 m. 55 r.,— Os. 9 m. 41 w.

do Białznej.

Osob. g. 2 m. 00 po poł.

do Herbów.

Osob.: 5 m. 43 r.,— 11 m. 58 r.,— 4 m. 03 po poł.,— 7 m 32 w.

do Kielc.

Osob. 3 m. 10 po połud.

Rozporządzenie

o dopuszczeniu języka polskiego w prywatnej komunikacji pocztowej.

W prywatnej komunikacji pocztowej między General-gubernatorstwem Warszawskim a C. i K. Wojskownem General-gubernatorstwem Lubelskim, dalej między General-gubernatorstwem Warszawskim a Austro-Węgrami, jakoteż między Rzeszą Niemiecką a C. i K. Wojskownem General-gubernatorstwem Lubelskim jest odtąd **język polski dopuszczony**—na razie atoli tylko na kartach pocztowych czyli pocztówkach.

Częstochowa, 6 grudnia 1916 r.

Naczelnik powiatu von Traskow.

Rozmaitości.

Ubezpieczenie przeciw sta-repanictwu.

Wojna sprowadziła nam już rozmaite niespodzianki, ale jeszcze więcej tych niespodzianek czeka nas

niewątpliwie w czasach powojennych.

W Kopenhadze pewne Towarzystwo ubezpieczeniowe otworzyło obecnie nowy dział, mianowicie ubezpieczenia panien od staropaniństwa.

Motywy tego przedsięwzięcia było przypuszczenie, nie pozbawione słuszności, że widoki zamążpójścia zmniejszają znacznie z powodu ubytku mężczyzny wskutek wojny. — W następstwie tego faktu wylania się więc sprawa materialnego ubezpieczenia tych panien, które nie wyjdą za mąż.

Towarzystwo wspomniane za opłatą pewnej premji zobowiązuje się po pewnym ustalonym terminie, o ile zabezpieczona nie wyjdzie za mąż, wypłacać jej rentę roczną, zabezpieczającą jej egzystencję.

Rodzice mogą w danym Towarzystwie ubezpieczać swe córki zaraz po urodzeniu.

Po określonym terminie i zrealizowaniu renty, wolno ubezpieczonej wyjść za mąż, traci jednak prawo dalszego pobierania renty.

Wypadek w Sobotach.

Major pozastubowy Schickfus jako przełożony Stowarzyszenia „Jungdeutschland“ zgromadził kilku młodzieńców w swym domu celem uczenia ich obchodzenia się z bronią palną.

Potem usiadł do stolika, aby zakończyć rozpoczętą korespondencję. Na ścianie wisiało kilka karabinów i pistoletów. Jeden z młodzieńców, syn policjanta Hoffmanna, zdjął ze ściany browning i robił nim rozmaite obroty, nie wiedząc, że jest nabitą. Nagle padł strzał i kula przeszła

majorowi głowę, kładąc go trupem na miejscu.

Ceny maksymalne choinek w Austrii.

D. 6 bm. w Wiedniu ukazało się rozporządzenie ministra handlu, zawierające postanowienia, które mają zapobiedz nieusprawiedliwionemu podwyższaniu cen za drzewka na Boże Narodzenie i świeczki. Władze krajowe polityczne upelnomocnione są do ustanowienia cen maksymalnych na drzewka i świece, do ogłoszenia tych cen i wydania postanowień ograniczających ilość świec na drzewka, które można sprzedać po szczególnym kupującym.

Zapisujcie się na członków Polskiej Macierzy Szkolnej

Teatr „PARYSKI” ul. P. Maryi 19.

Od poniedziałku 18 go do piątku 22-go Grudnia. —

Kiedy miłość się płacze...

Arcywesela farsa w 3-ch częściach.

SATYR w PARKU (wyborna komedia) | | JAZDA na GAPE (komedia)
„WIOSNA” (Przepiękna fantazja firmy Gaumont.)

— | — NA SCENIE: — | —

„Gwiazda błysnęła”

Obrazek wigilijny w 1-ym akcie Bolesława Gorczyńskiego

Sala centralnie ogrzana.

Teatr „ODEON” ul. P. Maryi 27.

Prócz wspaniałego programu — Nad program! Tylko 3 dni!

W czwartek 21, piątek 22 i niedzielę 24 Grudnia.

Pogrzeb Jego C. i K.

Mości Franciszka Józefa I oraz oddanie ostatniego hołdu przez Cesarza Karola I i obecnych na pogrzebie Książąt.

Uwaga: Teatr ogrzany.

Orkiestra koncertowa pod kierunkiem p. Al. Salzberga. — Ceny miejsc zwykłe. — Szczegóły w programach.

Stanisław RUMSZEWICZ

wychowaniec uniwersytetu
charkowskiego,

ADWOKAT

w Częstochowie ul. Piękna № 4
(pierwsze piętro nad b. biurem
adresowem) Przyjmuje od 2—3 po
poł.

Doktor BRONIAŃOWSKI

PAWEŁ

w Częstochowie przeprowadził się na ulicę
Panny Maryi Nr. 21 obok
Teatru Paryskiego.

Choroby skórne i dróg moczowych. Przy-
jmuje od 9—12 rano i od 4—7 po poł. Panie od 12—1
po poł.

Zarząd Stowarzyszenia Rzemieślniczego ma
do wynajęcia salę na koncerty, teatry, ze-
brania, kompletanie urządzoną. Wiadomość ulica
Panny Maryi Nr. 9. 0280—

Od Administracji.

Uprzejmie prosimy Szano-
wanych Prenumeratorów o la-
skawe wpłacenie prenumera-
ty gdyż zalegającym zmusze-
ni będziemy wstrzymać wy-
syłkę „Gońca Częstochow-
skiego”.

LEKARZ-DENTYSTA

Michał Grejniec

w Częstochowie
ul. Panny Maryi № 10. (I Aleja)

Choroby zębów i jamy ustnej.
przyjmuje codziennie
od 9—1 i od 3—7 wieczorem.

NA GWIAZDKĘ

najodpowiedniejszy podarek to

PATEFON

4,000 Płyt Pathe

na składzie, z najnowszych nagrań. Duży wy-
bór kolend. Specjalny repertuar płyt dla
Dzieci.

Pucek i Hill

ul. Panny Maryi № 19.

pod Teatrem Paryskim.

Ofiary:

Na Sekcję Przeciwzbroczą M. E. rb. 5
kwit 370.

Na biedne dzieci do uznania redakcji
M. J. Mk. 2 kwit 380.

Bryozka nowa do sprzedania. Zakład ko-
walsko-powozowy Teatralna 26. 993—

Ozdebny choinkowe po cenach znizonych wy-
przedaje. Skład apteczny Aleksandra Hoffma-
na Stary Rynek 21. 992—

Potrzebny od 1 Styчня stróż ulica Teatal-
na Nr. 53. 990—

Są do sprzedania futryny i dski do bu-
dowl, jak również i inne materiały budow-
lane i narzędzia Teatralna Nr. 53. 989—

Kucharz poszukuje zajęcia na wyjazd lub na
miejscu Wiadomość w Gońcu. 988—

Kalendarze na 1917 r. nadeszły!
ścienne (do szdierania), książkowe i
terminowe Skład ul. Teatralna 11. A. Otrą-
bek.

Sprzedam nowy garnitur męski tużurkowy
ul. Jasna Nr. 21 m. 7. 982—

Chemic, biegły analityk, ze znajomością kon-
trolli kotłowni i zasad hutnictwa potrzebny
od N. R. Oferty z dokładnym życiorysem, odp-
sami świadectw i podaniem warunków do Admin-
stracji Gońca pod lit. „W. G. 13”. 985—

Do ułokowania na 1-szy numer hipoteki
rb. 3 tysiące. Wiadomość w Administracji
Gońca. 984—

Potrzebny zaraz pomocnik Geometrii obmy-
ślony z czynnościami mierniczymi. Zgłaszać
się Teatralna Nr. 1. m. 3 w godzinach południo-
wych. 987—

Potrzebni chłopcy
do roznoszenia gazet
Wiadomość w Adminis-
tracji Gońca.